

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIO

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Extranger. 5.

DESGRACIAS NACIONALS

LA NOSTRA

LA D' ELLS

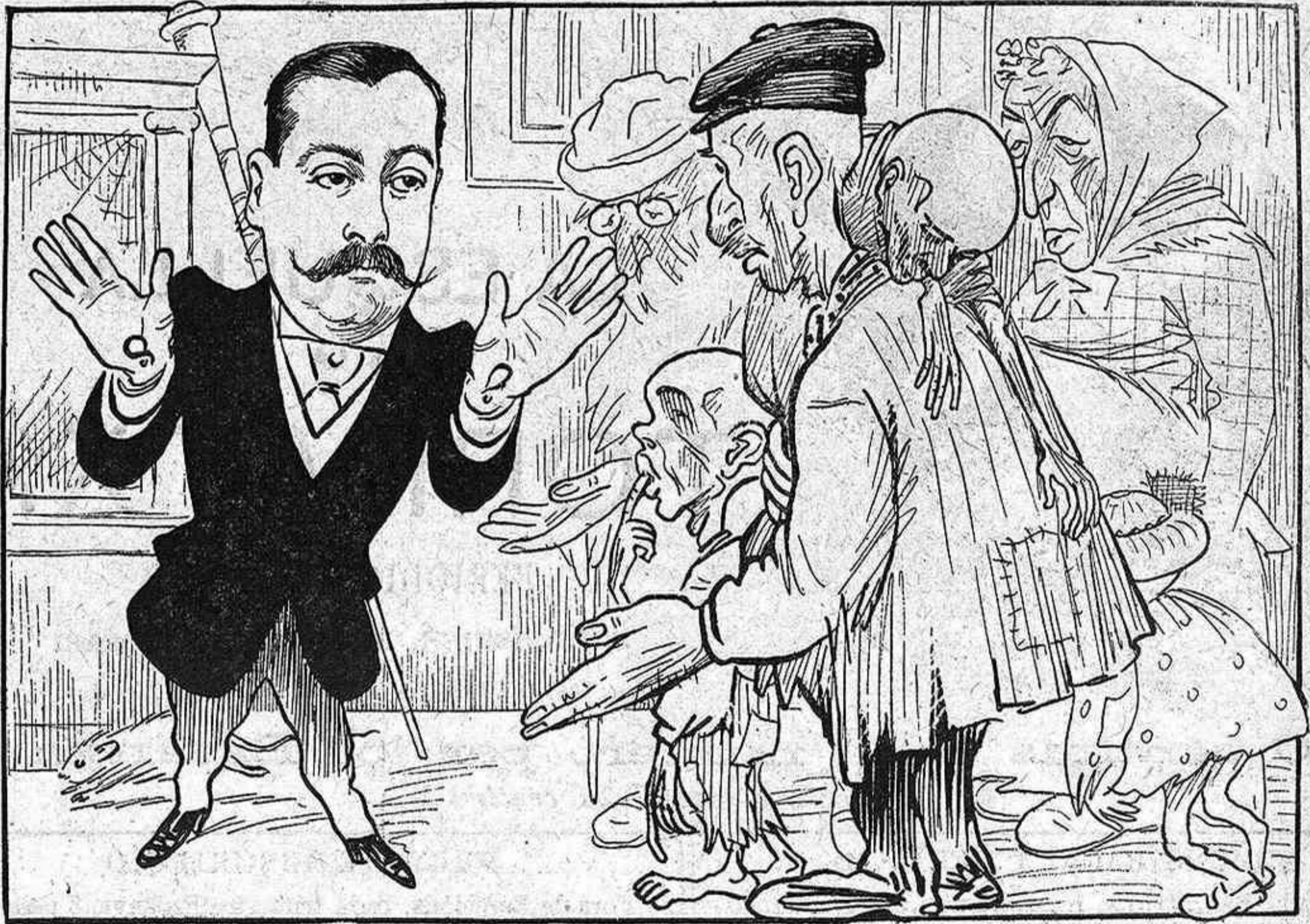
Lley de Jurisdiccions

L' empresonament d' un ciutadá honrat.

La despedida d' un torero célebre.

PELS POBRES NO N' HI HA

—¡Psé!... Ja ho veig, pero ¿qué voleu que us digui, pobre de mí, si l' Ajuntament no té quartos?

LA PRIMAVERA NOVA

A pas gimnástich, brassos enlayre, 'ns ha caygut á la terrassa del café, ab un gran crit, l' estiuhejant. Els ayres de montanya li han pintat la cara de color de rajola, li han brunyit el nas, li han raspat mans y orelles. Ara la ciutat l' ha représ; y tot ell es agitació frenética que brolla dels ulls espurnejants, del brassejar convulsiu, del parlar furient...

—¡Ja hi torném á ser!—diu: y s' afanya á respirar, com si volgués empassarse tot lo que veu.

¡Y quína hermosural No hi ha cóm trencarla la vida, pera embellirla. La constancia desanima y debilita. Pera estimar se té de variar, y fabricarse la divina reconciliació. El millor amant será l' intermitent, com el fill millor será el Fill Pródich. Despedidas y retornis; heusaquí la sal de la nostra vida. Si es alegre 'l despertar de cada día, es perque hem dormit... Y m' ho sembla ara qu' he dormit y que m' desperto més fort, més ágil: com l' aygua que brinca per damunt de la presa, com la corrent eléctrica que 's deslliura del interruptor. El contacte de la foguera, de la ciutat ardenta, m' ha encés la energia acumulada; y m' sento alsat, remogut, caldejat per una flama que fos jo mateix.

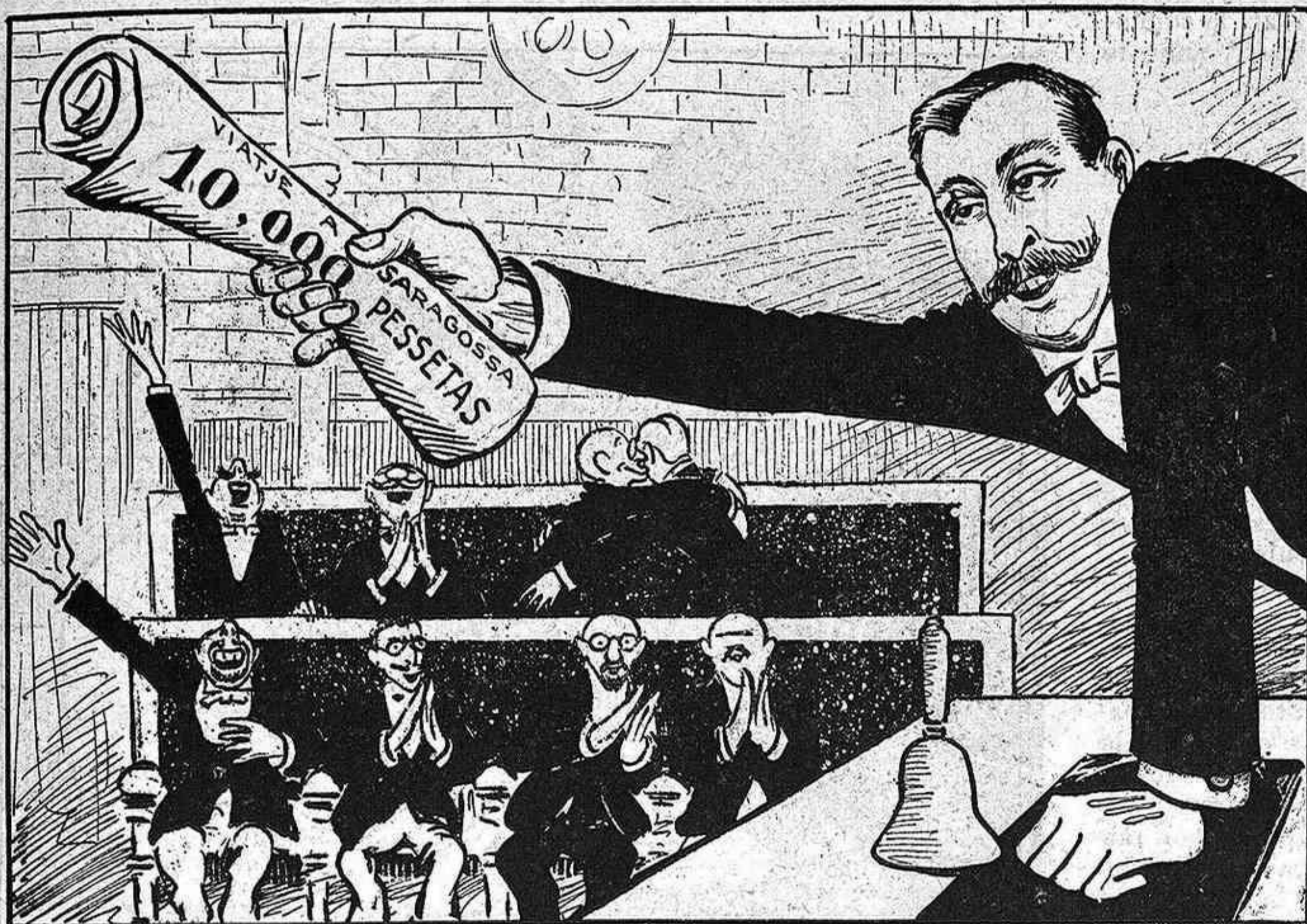
—De lluny, de molt lluny l' he óvirada la foguera que reverberava á l' horitzó; era per la finestreta del vagó, una boyra lívida que feya dossier damunt d' una vasta llenca de terra, un trench d' auba miraculós precursor d' un altre sol que surtís al vespre. Era l' auba de la ciutat, l' auba nova que hem creat, nosaltres, els homes sense Deu. Es l' obra de *Satana il grande*; el que se m' emportava dins del tren llenzat com una exhalació per valls y per montanyas... Després, el baf lluminós de la ciutat se m' ha anat acostant, y fins aclucant els ulls el sentía á la sanch

bullenta, als polsos palpitants, al cervell febroso. Després m' ha submergit y s' ha concretat en nuclis de llum enlluernadora. Al saltar del vagó, l' acera de l' estació, á cel obert, me cremava els peus. Corrent he sortit al carrer, y el xoch colossal de la ciutat m' ha estabornit. Era una remor tan formidable que la terra tremolava, somoguda per las maquinarias, y un ayre nou, un ayre treballat, me portava brins de conversas deixatadas, milers de partícules de veus fosas, que servían de fons sort y neutre, als sorolls esclatants de campanas, xiulets, timbres, crits, estridencias de metall y de vidre, cops de fustas y de pesos cayguts. ¡Som á ciutat!... Sí; es obra satánica. ¿Veyeu? Ara som á primavera; la nostra primavera, la que tot just acabém de crear. Perque 'ns hi faltava la llum, que mata la nit; l' home *Lucifer*, l' ha treta de lo invisible y de lo impalpable. Ara ja la tením; de la tardor fosca, n' hem fet la primavera esplendent.

Es á la nit quan floreix. Pujeu, com Jesús portat pel diable, y maravelleuvos. L' inmensa plana ha florit arreu; hi ha flors blanquíssimas, fetas d' un raig de lluna; n' hi ha de dauradas, fetas d' una guspira y n' hi ha que pampalluguejan, talment com els estels. Mireuvos la preciosa creu de diamants; son incandescencias blavencas, y l' atmósfera s' hi fa visible com un telet bellugadís. (¿Heu reparat may entelarse la candidesa d' uns ulls blaus, quan hi passa una mentida?..)

La ciutat reviscola quant la terra s' adorm, y cull quan el segador s' arrupeix al escó. La nostra primavera es una primavera esperitual, y la nostra cullita será de fruyts del esperit. Mirant la florida de las llums, ens podém dir que som iguals als Deus, creats pels nostres besavis. La ciutat es, per aixó, una magnífica blasfemia... ¿No la contempleu la nostra primavera? Els arbres, senyors del bosch, son els servidors de la plassa, plantats per ornament de las arquitecturas, artificiatos pels jochs dels fanals

PER LA XERINOLA, SÍ

—¡Aleluya!... ¡Deu mil pessetas per anarlas á reventar á Zaragoza!... ¡Visca la grescal

elétrichs que 'ls blanquejan ab claretats sobrenaturals. El cel, dominador del paisatge, s'amaga darreta de la serra blava, reduhit á una decoració que fa valdre las perspectivas ciutadanas: ó s'queda tapat pels fums industrioses, que s'agombolan y 's torsan en volutas engandulidas sortint de las xemeneyas. De la terra mare ens han isolat els macadams y els empedrats. Y las ayguas vivas corren empresonadas pels conóns de ferro. Els fochs treballan sota las calderas ó als cilindres dels motors explosius... Y fins las olors son mixturas químicas, y las fetors se complican en putrefaccions multiplicadas... Sí; la ciutat es obra satánica...

La nostra primavera té flors viventas també, son portadas de països llunyans y cambiadas per l'art del jardiner: la dalia japonesa, encarquerada, simétrica; ó bé feréstega y punxaguda. Y ara vindrá la crisantema, cabellera d'or tacada de sanch. Son flors sense aroma, que lluheixen á la llumina de las salas perfumadas pel bau de las donas empapadas d'essencias, escalfadas ab estufas

La nostra primavera es una primavera esperitual. Las sevas flors son pensaments y passions. Floreixen l'amor y l'ambició, la poesia y la ciencia, la rebelió y la política. L'art crea homes immortals pintats ó esculpits, y al teatro infundeix vida immediata á las vellas passions de la humanitat.

Aquest dematí, al obrir el balcó he vist al terrat del devant tres homes enfilats dalt d'un doble pal telefónich, lligat per travessers que feyan una mena d'escala rectangular. Manipulavan els aisladors de porcelana, y 's projectavan en siluetas graciosas demunt del cel. Tota la nostra vida ciutadana estava representada en aquellas figuretas que 'm recordavan els podadors de l'hisenda. Sino que l'arbre era un arbre geométrich, portador del misteri que nos altres hem creat.

¡Som á la primavera, companys! ¡Que la cullita sigui bona!—TULP.

CANSÓ DE SETEMBRE

—Diu que 's preparan festas...
—Jo nó sé ré.
—Diu que serán las Festas de la Mercé.
Diu que vindrán turistas...
—No sé 'l qué son.
—Diu que vindrán turistas de tot lo món.
Diu que hi ha un gran projecte...
—Anéu contant:
—Diu que será un projecte espatarrant.
Diu que ha d'entussiasmarnos... de tan bonich;
diu qu'hem d'entussiasmarnos...
—Jo ja ho estich!
No mes lo que 'm fa témer que 'ns passi algun bunyol és que ara tot parlantne ja s'ha amagat el sol.

UN BARCELONÍ

HORAS D'ANGUNIA

Cinch minuts després d'haver pres el nostre Ajuntament, *némine discrepante*, el patriótic acord d'anar á Zaragoza, un músich de la banda municipal, degudament autorisat pels seus companys artístichs, va presentarse al arcalde.

—¿Es veritat lo que diuen, don Albert?

—¿Sobres?

—Se 'ns ha assegurat que l'Ajuntament, rendit á la soberana eloqüencia del senyor Paraíso, envía una comissió á la ciutat del Ebro.

—La noticia es certa.

HI HA QUE PENSAR EN TOT

—¿Y també ho es que, junt ab la comissió, hi ha d' anar la banda?

—També.

—Donchs... me veig en la trista precisió de dirli que 'ls músichs municipals no hi podém venir.

—¿Per qué?—va preguntar Sa Excelencia accidental, sense poder dissimular la seva sorpresa.

Y 'l músich, clavant pudorosament la vista á terra, respongué ab veu apagada:

—¡Perque no tenim pantalóns!

Aixís era en efecte. Deslluhidas per llargas y tormentosas campanyas, las calsas dels nostres músichs feyan llástima de mirar.

Pero ¿podia per tan insignificant motiu desistir l' Ajuntament del viatge, revocant un acort pres y quedant com un guinyapo als ulls de la gent de la Pilarica?... ¡Impossible!

—Es necessari que se sacrificuin— va dir don Albert:—El viatge es cosa resolta y no podém, á n' aquestas alturas, tornar enrera.

—Pero ¿ja se 'ls ha mirat bé aquells pantalóns? Enmatxucats, lluhents, surgits, plens de solfas...

—Solfas ray... Tractantse de músichs...

—Nadal— va fer llavors el digne artista, sospitant que l' arcalde se 'l rifava:—La banda ha determinat no sortir á fora ab las vergonyosas calsas que té, y no hi sortirá, pesi á qui pesi.—

El conflicte era gros. ¡Anar á Zaragoza sense música!... ¡Presentarse á la invicta ciutat portant per únich acompanyament cinch municipals de caball y uns quants periodistas de peul... ¡De cap manera!...

Una idea lluminosa acudí de prompte al cervell del consternat don Albert.

—Escolti— va dir girantse á un empleat que allá en una taula feya veure que escribía; els guardias *urbanos* ¿quants pantalóns d' estiu tenen?

—Dos cada un: el de reserva y el que portan.

—¡Ja tenim resolt el problemal... Cuyti, busqui á un individu del *cuerpo* y díguili que immediatament demani el pantalón de reserva á xeixanta *urbanos*.—

Surt un moment l' empleat y torna á compareixe

—¿Vols pendre un mantecado de maduixa?

—¡Ay no, noya; massa vermell'... D' ensá que duch dol, no més prenh granisats de café.

acompanyat d' un número de la nova guardia.

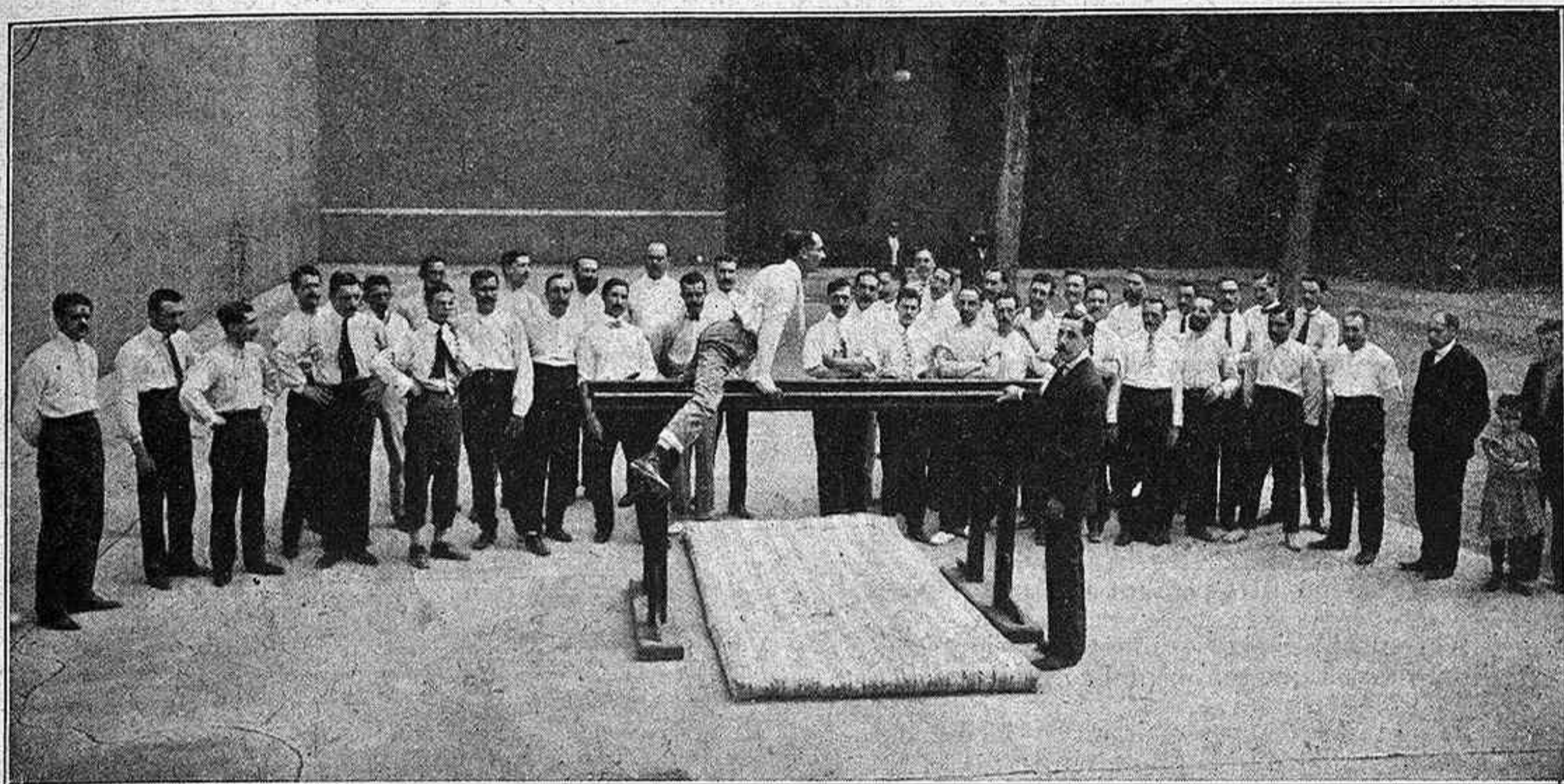
—¿Qué es lo que nos está dihent, señor, este chico? ¿Que dejemos el pantalón de repuesto para que se lo pongan los músicos?

—Es l' única solució. La banda ha d' anar á Zaragoza, y ja veyeu vos que no pot pas presentarshi en calsetets ó ab taparrabos.

—Pero eso es despullar un santo para vestir otro!.. ¿Cómo nos las compondremos para mudarnos, si un día el pantalón se nos ensucia? ¿Iremos á prestar servicio con la camisa al aire?

—No hi ha més: la banda s' ha de vestir.

ESCOLA ESPECIAL DEL COS DE POLICIA DE BARCELONA

La classe de Gimnástica.

—¡Chust!... Y los urbanos, que se queden indefensos de las camas...—

El desespero de D. Albert creixia per moments. Dos ó tres regidors que havían anat entrant al despaig feyan coro á las lamentacions del arcalde. Y 'ls minuts passavan. Y 'ls músichs necessitavan calsas. Y 'ls *urbanos* se resistían á despossehirse de las sevas...

Per sort la Providencia, que sempre vetlla pels Ajuntaments de bon humor, volgué una vegada més acudir en socorro del nostre incansable arcalde. A lo millor de la anguniosa disputa s'obra la solemne mampara y, cerimoniós, ab la rialleta als llabis, apareix el sastre municipal.

—¿Diu que 'm demanan?

—¡Potser sí!... ¿Se veuría ab cor pera fer xeixanta pantalóns en vintiquatre horas?

—Si tant convenía...

—¡Moltíssim convé! Son pera 'ls músichs municipals que demá han de marxar á Zaragossa.

—¿M' autorisa pera ferlos sense mirar prim ni renyarme per bossa més ó menos?

—¡Del modo que siguin!... La qüestió es tapar las camas d' aquesta gent.

—¡Conti ab els xeixanta pantalóns!...—

El sastre—cosa rara—va cumplir ab matemática exactitut, y la banda estrená l' endemá calsas novas.

De cóm serán aquéstas ne dona aproximada idea una copla que per Zaragossa cantan aquests días:

«La banda de Barcelona
toca cual no toca naide,
mas lleva unos pantalones...
que el defunto era más grande.»

A. MARCH

GLOSARI

Hi ha un escriptor que proposa, en un molt raonat article, que la pena de mort sia suprimida, i, en comptes d'aquest acte fúnebre, patibolari i exemplar, la ciencia hauria d'amparar-se dels condemnats a última pena i, en comptes de dur-los al pal, portar-los a un

laboratori pera ensajar en ells les vacunes i fer-hi experiments científics, per bé de l'humanitat!

Convertir l'home en conill d'Indies és de lo poc que'n s faltava sentir, en aquet segle d'homes pràctics! La cosa és magnífica! No té preu! L'autor d'aquesta idea, desde ara, queda nombrat Barra honorari i efectiu de la Societat protectora d'animalots, plantes i besties!

Que tant vacunar goços i conills i fer-los tenir la difteria, i la sífilis, i el xarampió, disposant de condemnats a mort! Per què fer rabiar tantes bestioles, poguent fer rabiar les persones? Per què treure ronyonets de gat pera fer nefrines, o lo que sien, havent-hi ronyons d'homicida? Per què provar sueros a n'els micos, tenint tants homes passionals pera fer totes les provatures? «Deixem-nos de sensibleries,—devia pensar l'autor de l'idea.—L'home modern té de ser d'acció! Per bé dels bons sacrificar els tarats, i si no són tarats tarar-los, i quan quedi descobert que hi ha vacunes que tenen èxit, am la sang del criminal es vacuna a n'aquells que no ho sien, i aixís es milloren les races i se seleccionen els pobles!»

Fa molt temps que se sent venir una nova inquisició: l'inquisició de la ciencia! En Nietzsche volia matar els febles; a l'Amèrica del Nord han fet provatures curioses pera matar els homes elèctricament; hi ha alguns metges que són de parer que quan un malalt es vol morir se'l té d'ajudar am morfina pera que enllesteixi més aviat; i ara, per fi, com a virolla, lo dels experiments als condemnats. Si segueixen aixís les coses, ni al pal es podrà anar am sossego. Matar ja no serà matar: serà fer un experiment! Es morirà de lo que vulgui'l savi, i, en comptes de pal, posaran prestatges amb els condemnats extesos i numerats per vacunes: Homicida tuberculoso; Asesino, microbio Koc; Parricida, baccilus tifus. I el que vulgui curar d'algun mal, estirar el caixó d'un prestatge i empeltar-se aquella vacuna.

XABAU

PRESENT

¿UN' ALTRA CAMPANYETA?

Sobre un camp de blat, d' un groch enervant,
quals espigas mortas, reboten de grà;
las dretas rosellas, d' un roig incitant,
sos colors destacan fins á enlluherná.

¡Oh, cóm hi som bellas las rogenças fiors
papellonejant demunt de fils d' or!
¡Oh, quín bell present, un present d' amors,
un present per Ella, dols y ubriagador!

Y mas mans profanas, tremolant de goig,
combinan l' espiga, d' un groch enervant,
ab una rosella d' un color tan roig,
que la sanch evoca, d' un cor degotant.

Radiant de vida, l' alegría al cor,
á ciutat me 'n entro, pensant en l' amor.

Al trau hi lluheixo, brillant com llampech,
l' or, y sanch que sembla del cor un batech.

Ja he vist á l' aymada, ja un bes ha esclatat,
ja cerco per darli mon present ardit...
mes la sanch daurada qu' havia portat,
reposa esfullada demunt de son pit.

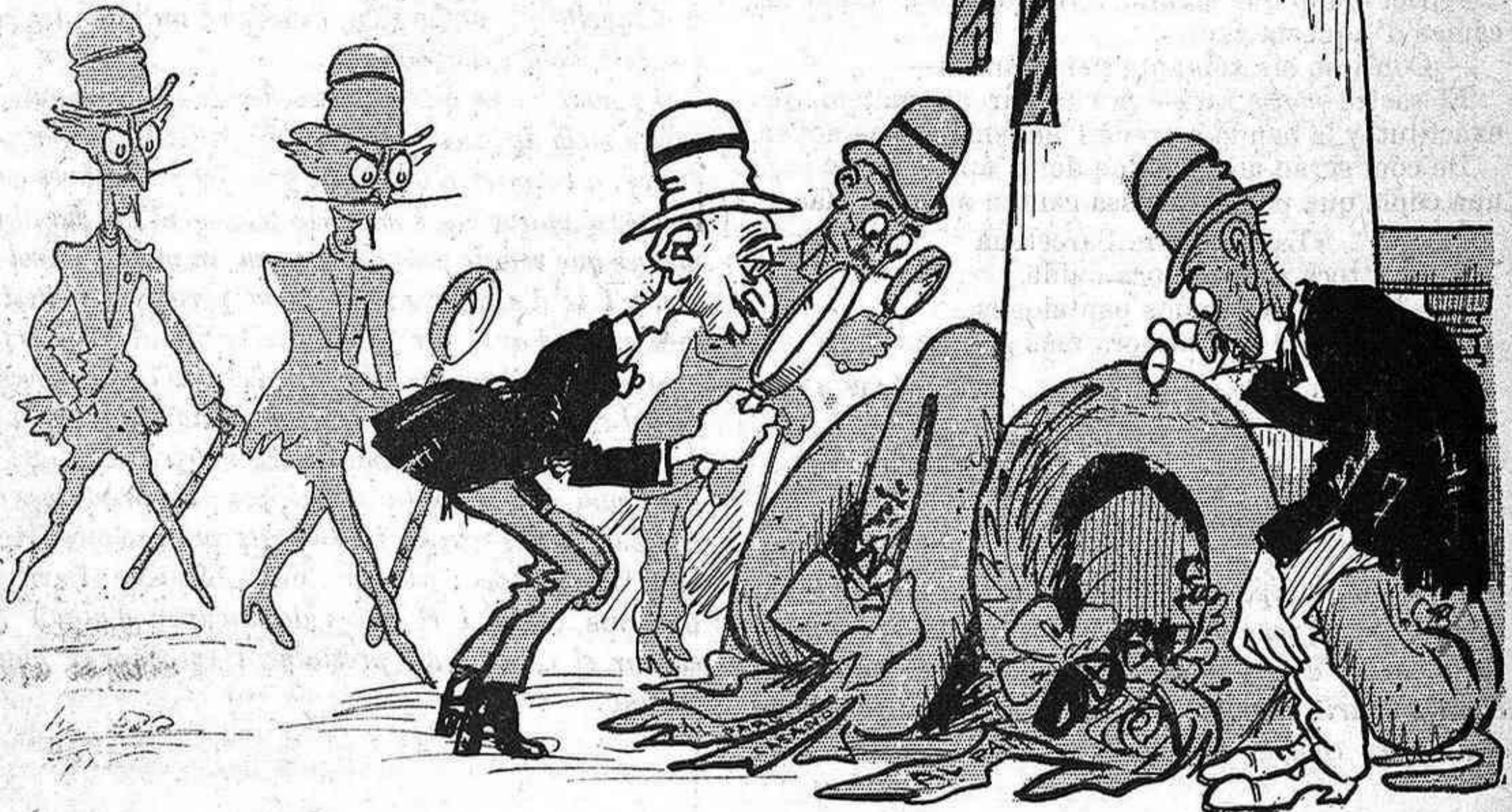
Rosellas y espigas, ara ho podreu dir:
l' amor us feu neixer, y us ha fet morir!

JOHANNUS

LLEGINT A L'OMBRA

EL TEMPLE OBERT, d'en P. Prat Gaballí

Tots dos a la una, el meu amic i jo, l'hem batejat el jardí romàntic.—I, malgrat això, els nobles que varen plantar-lo prengueren dels jardins italians el disseny de les seves formes. Le Nôtre no hi té part. Tot aquest lloc és un trassumpt de la *villa romana*, aquella *villa* que aima la cadenciosa adjonció d'un nom patriciari, Pamfili o Farnèse, Este o Doria... La vostra vista no espera aquí l'aparició d'una duquesa amablement viciosa, model pera Lancret o pera Van Loo; sinó la porpra d'un cardenal destriant-se, violenta, sobre'l verd d'un maciç de xiprers retallats.—Tal volta precisament perquè aquest jardí no és *neo-clàssic*, sinó *clàssic*, la suggestió propia del seu actual abandonament és una suggestió romàntica. L'entrada, sobre tot, és un tòpic de romanticisme. Uns reixats

Els Clodoaldos de «EL LIBERAL»:—Mucho ojo, compañeros; hay que ver si entre estos cintajos hay algún lema separatista...

de ferre en semicircumferència, entre dos pilars coronats de gerros. Uns baladres, a dreta i esquerra, fan guaitar la vermellor de les flors entre'ls dibuixos de la reixa. Dos morers, poderosos, guarden, al defora, l'ingrés. Una escalinata monumental puja cap al fons. L'herba ha crescut, lliure, entre les pedres. Polsim d'antigues fulles seques forma una grogor de temps sobre'ls replans. Ascendi entre dos bosquets de pins, altíssims, i a través les roques el blau del cel afegeix un color més a l'harmonia. Desiara un xiprer dressa la punta, en verd fosc sobre la verdor clara del pinar. I el perfum de resina, deliciós, os penetra... De sobte, en el clar de dos troncs, en el revolt d'una avinguda destrieu la quietut d'un llac. Unes oques hi trascorren mansament. Una rojor de peixos, entre dues aigües, giravolta am graciosa flexibilitat. I en el fons de l'estany casi immòvil, en un repòs admirable i propici, els grans arbres se reflecten com a submergint la copa en la fondaria d'un altre infinit...

Sense adonar-me'n, he modulats les estrofes conegudíssimes del *Lac*, de Lamartine. L'eterna insinuació d'amor que batega en aquella gran poesia m'ha sobtat. Me semblava veure la parella eterna avençar per l'etern caminal. Tot l'amor que mai serà dit, perquè res abasta a dir-ho, taralejava en mi. I un dolç oblid de totes les altres aparents grans coses de la terra i de la vida, me breçolava. Allà, en aquesta imatge de suprema lascivia esperitual —la gran lascivia és sempre esperitual i les més delicioses còpules són plers d'ultra-esperit—, allà eres tota tu, filosofia...

Es aleshores que, sota'l pòrtic de branques infinites, he llegit el vostre llibre *El Temple Obert*, amic Prat Gaballí, vencedor de les Florals de Cerdanya. Un antic deute am vós m'obligava a parlar-vos-ne, i esperava l'ocasió d'un escenari adequat, pera completar l'impressió de la meua lectura i facilitar les noves que os en donaria... ¿Es que no és aquesta, pot-ser, la millor manera de contar la sensació d'una lectura de versos? Quan llegiu l'obra d'un pensador, el comentari serà trametre-li la suggestió en vosaltres desperta per les idees d'ell. Més quan llegiu l'obra d'un poeta, caldrà que li digueu tota la vibració dels vostres nirvis i tot el bategar del vostre cor per l'evocació d'aquells versos. En la doble excitació d'esperit d'un i altre autors, el pensador farà estremir el cervell, mentres el poeta farà tremolar de nou calfred l'ànima sencera.

Vós aporteu, sobre tot, a la poesia catalana, una gran potencia d'imatge.—Quant temps aquesta paraula, *imaginació*, haurà estat mal compresa! I ella és la primera facultat del poeta, ja que *crear* equival a formar *imatges*, com *imatge* seva va fer Déu en l'home, al fer-lo esdevenir realitat, segons el mite del Gènesi.—Vós sou un bon *imaginífic*; i aqueix art de fer sensibles i plàstiques les coses os és ocupació familiar. Sento que, com jo mateix, manejeu la poesia a la faisó d'un fang primitiu, pera esculpir-vos-hi a vós mateix en imatge; feu, en els versos, homes que os sien fets a consemblança. La vella frase *pulsador de lira* no vos escau; perquè la poesia és *cisell* en les mans vostres i no *plectre*. No *canteu*, propiament, sinó que *construiu*. El vostre accent no serà un sò divagant en els ecos, perdut sotilment en el fons de les ànimes, deixant-hi una reminiscència de les coses inexpressables, vistes a través el vel de la paraula escullida i musicada. No. Serà un pòrtic que tingui esculpida en el fris l'escena d'una dança, i la música dels versos no serà més que la música d'aquesta dança marmoria.

El títol dels aplecs moderns de poesies vol esser trasumpt de la nota general que les caracterisi. No en va n'havet dit vós, del vostre, *El Temple Obert*, significant que la portada del llibre és un peristil badat a la meditació de les coses eternes i no un ressò de viola en la cambra d'una dama...

* * *

Ara, al deixar del paragraf anterior, he rellegit una de les vostres poesies: *La Rialla dels Cranis*... ¿Haveu sentit, tot fent-la, el secret encant d'ajuntar l'endecassflab infantívol i breçolador del Noi de la Mare a l'horrible cantar de les calaveres?

* * *

...¿Què os deia? Ah, sí. Vos parlava de la vostra poesia arquitectural i esculptòrica, més aviat que musical. És per això que sentiu aquesta predilecció pel sonet. El

sonet és també un temple grec, regularíssim en el peristil de les seves catorze columnes, tancant la *cella* d'una Imatge sacra; o bé és l'elevació d'una escultura en marbre pera goig dels ulls. En mans del nostre Carner, també gran sonetista, el sonet és el graciós disseny d'una dança; pera vós, a lo Heredia, és l'agrupament que corona un pòrtic; és el relleu del tímpan del vostre Temple Obert. Aquest helenisme intencional os ha fet posar com a *Laus Deo* al final del llibre, una oració a Carducci; i n'heu dita, en una novella prova de plasticisme, *Sonet lapidari*.

Vet-aquí doncs també un llibre epigràfic, un llibre d'inscripcions, de *sobrescrits*. I si la paraula no hagués soferta una llastimosa desvirtuació, haurieu d'haver anomenat el vostre recull *Epigrammes*, com se digué *Epigrammata* originariament.

* * *

El dia cau. Deixo una volta més al seu abandó'l Jardí romàntic. Me perdo un moment, pera agotar les sensacions del lloc, en el laberint; les soques irregularment espargides dancen al meu entorn com a espectres, a l'ombra de la nit que puja. La meravellosa escena que D'Annunzio, a *Il Fuoco*, posa a un laberint venecià, me revé a la memoria. I entre aquest entrellat de pòrtics vegetals, dédal que imaginà la fantasia d'un poeta de plantes, rellegeixo, al atzar, en record darrer pera vós, una de les vostres *Laberintiques*. És aquesta, dolçament viciosa en la perversió dels consonants forçats:

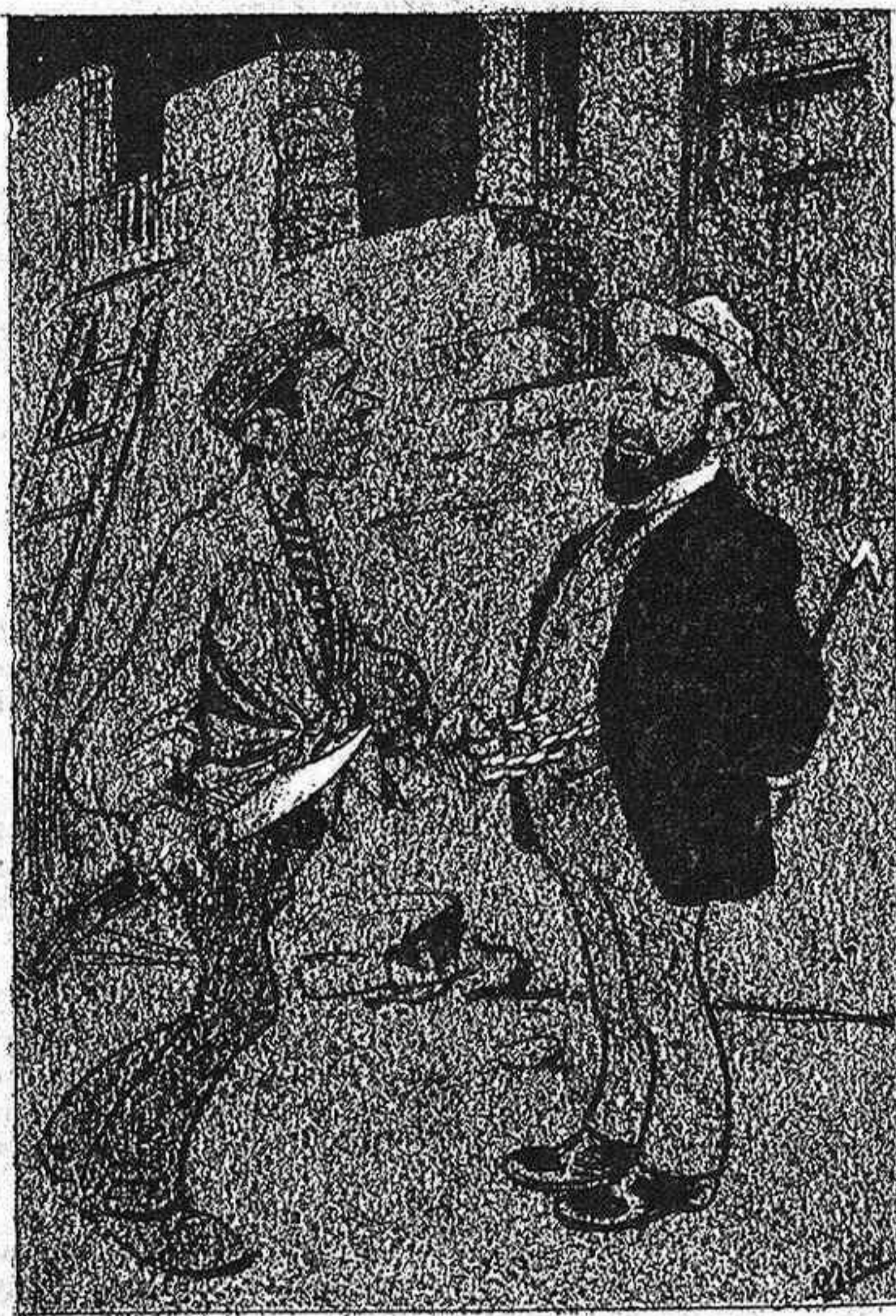
¿Quin bés impur fa del meu còs de verge
son jardí de perfums i de delícies?

Que aquets versos ungeixin la pau de l'hora i facin arribar, harmonisats en la poesia del lloc ont ara sonen, una aura de bé pera guarir la malura del món distant...

* * *

Me'n vaig. Surto. I tot passant per les vores de l'aigua somorta, ont el reflecte dels pins gegants és ja una con-

PELS CARRERS DE LA REFORMA

—Vinga el rellotje!...

—¿Què 'n fariu del rellotje, si aquí, ab aquesta fosca, tampoch podríau veure l'hora qu' es'...

fusió d'ombres negres, destrio, allà en el fons de tot, en una insondabilitat d'ensomni, el primer estel aquet vespre, enmirallant-s'hi desde l'altura, com el bés impossible d'un infinit a un altre infinit.

GABRIEL ALOMAR

ROMEA

Dissapte á la nit varen representarshi, ab caràcter de funció extraordinaria, las celebradas obras *La Mare* de 'n Santiago Rusiñol y *La morta* de 'n Pompeu Crehuet.

La festa, que va resultar molt concorreguda, fou á benefici del «Monte-pío de Dependents d' Ultramarinos».

Molt aviat se publicarán las llistas de la companyia que ha de actuar durant la temporada de 1908-1909.

Tenim entés que tant per lo que toca al personal com en lo referent al repertori d' estrenos, l' empresa de Romea farà un *tour de force* pera colocalse á la ratlla del bon nom del clàssich Teatre Catalá.

TÍVOLI

D' alló de *El Arrojado*, res.

Es alló que d'fu el ditxo: *Arrojar la cara importa, que el espejo no hay porqué.*

Las obras en dansa durant la vuytena han sigut *El pollo Tejada*, que continúa tant *pollo*, *Las Bribonas* y *El arte de ser bonita*; trío de pessas pera lluhirshi el personal de la casa, sobre tot las femellas.

—Dissapte va tenir lloch una funció en honor del *ma-taor* Fuentes.

Vet' aquí el género infim
honrant al *art nacional*...
Aquí sí que pot ben dirse:
Tal para cual.

NOVETATS

Acertadament l' empresa dona una gran varietat al espectacle que, per lo *ameno*, resulta actualment un dels més favorecuts.

Las darreras atraccions més aplaudidas portan els noms de *Charles and Amelia*, *Les Travally's*, *Mirall* (ventriloquo), *Els Armónichs* (quartet) y *Mr. Aixersch*, números tots ells interesantíssims dintre sas respectivas especialitats.

BOSCH

Dilluns, funció dedicada á la colonia aragonesa.

Dimars, última de la temporada.

Operas de tanda durant aquests últims díes: *Rigoletto*, *Cavalleria*, *Pagliacci* y *Faust*. Aquesta última va ser admirablement interpretada per la Sra. Kupfer y el baix Sr. Giralt.

GRANVÍA

Pera aquesta nit, el «Centre Autonomista de Dependents del Comers y de l' Industria» ha organiat en aquest teatro una escullida funció en homenatge als mártirs de las llibertats catalanas y á benefici dels presos y exilats nacionalistas.

El programa 's compón del celebrat monólech de 'n Guimerá *Mestre Olaguer*, recitat pel Sr. Massot; una serie de cansóns patrióticas cantadas pel coro «Catalunya Nova», y la representació del epissodi dramátich *Jordi Erin*, original del nostre company Joseph Burgas, quíns papers anirán á cárrech dels aplaudits actors Barbosa y Viñas, que son els que varen estrenarlo ab éxit al *Romea*.

Els preus de localitats son molt reduhits, l' entusiasme entre 'ls nacionalistas pera assistir á la festa es gran, de manera qu' es de suposar un plé á vessar y una recaudació espléndida.

CIRCO BARCELONÉS

A darrers de la senmana próxima, inauguració de una

temporada cómic-hírica. La companyia, que será ben reforsada de senyoras, será dirigida pels acreditats Pine-do y Palacios.

Anyadeixin á n' aixó que 'l mestre será en Pérez Cabrero, y tindrán formada una idea de lo que pot arribar á ser aquest quadro, que va á comensar una valenta campanya en nostre antich colisseu del carrer de Montserrat.

L. L. L.

ELS QUE TORNAN

La familia Llagostera, el senyor Pau dels cotons, la viuda Plana, en *Juanito* y las noyas de can Folch, junt ab altres tres ó quatre molt apreciables senyors, regressan á Barcelona dintre d' un mateix vagó.

Per amenisá 'l viatge, qu' es pesat y molestós, fora 'ls dos ó tres que dormen arrupits en un recó, els demás companys tots parlan de bonicas excursions, de paysatges deliciosos, d' ayguas frescas y de pous, d' Hotels y de Balnearis que diuhen conéixer molt... y alguns dels que més ne parlan ni menos saben hont son.

Els han estat á Argentona; allá don Pau dels cotons va curarse unas anginas y van sortirli ulls de poll.

Els Arbucias, Sant Hilari, Vallfogona de Riucorp, Banyolas, Vilajuiga, Olot, Ribas, Camprodón, Mont-Lluís y Las Escaldas, ho tenen corregut tot.

Alguns, dels que 'ls ho permeten las sevas ocupacions, s' han internat cap á Fransa donant la volta á mitj món.

Els saben totas las Pudas, tots els manantials millors, els qu' es indicat pel fetje y el qu' es bó pel pahidor.

Els van explicant historias plenas d' exageracions, y ab las bromas de 'n *Juanito* y las riallas de las Folch, el pesat camí resulta més agradable y més dols.

En tant, el convoy avansa mandrosament, peresós: passa rius, salta rieras, crusa planells y turons, y si bé fa poca vía, en cambi, fa molt soroll.

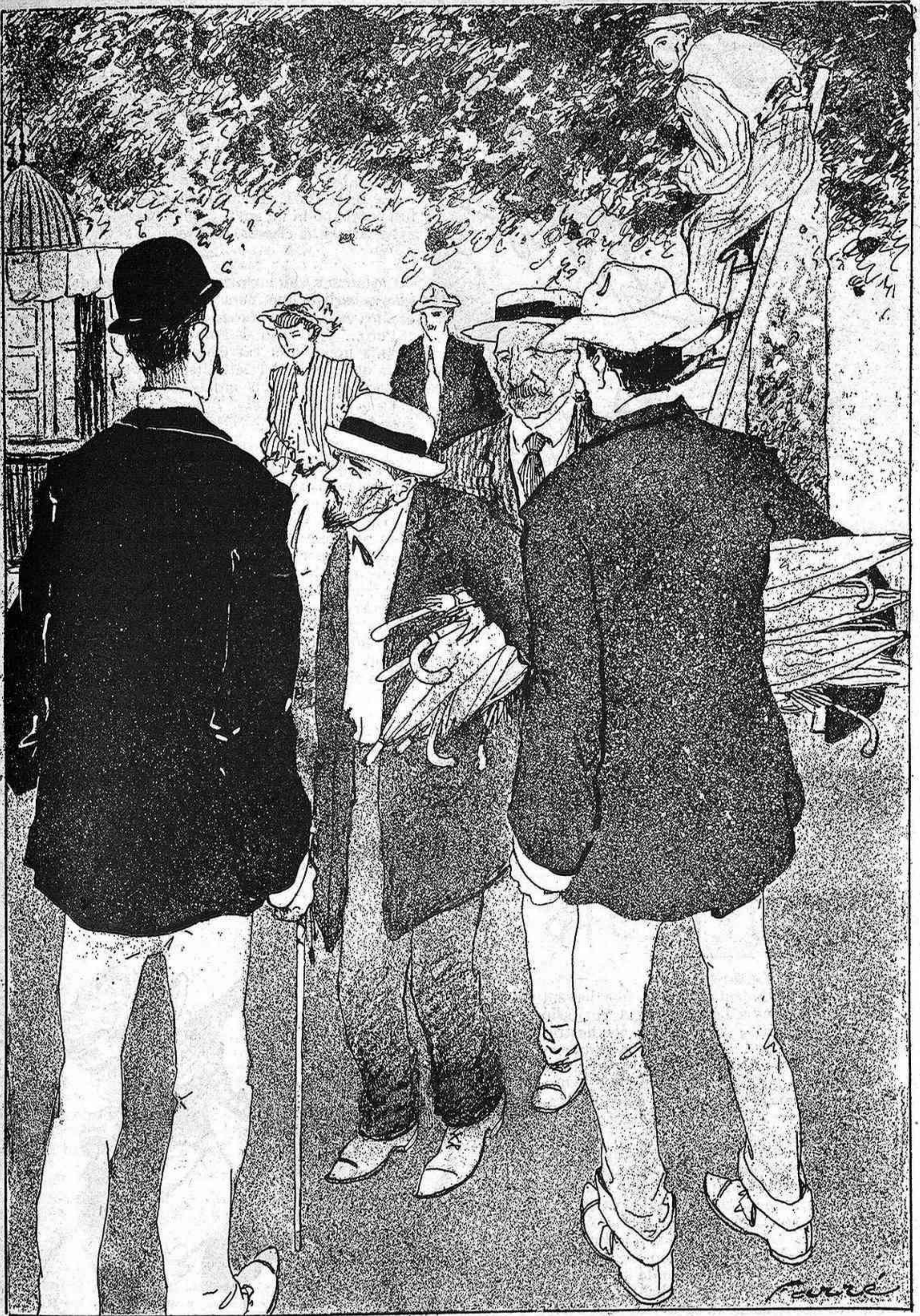
A son pas, á banda y banda s' aixeca un núvol de pols; y entre aixó, 'l foch de la máquina, el traqueteig dels vagóns, el fum negre y las espurnas y las bolvas de carbó que 's fican á dins dels cotxes, els passatgers... ¡pobrissons! malgrat tant parlar de fresca, s' asfixían de calor.

Y es natural que aixís sigui; donchs el día es xafogós y al departament que ocupan nostres estiuhejadors hi cau un sol de primeral (sent de tercera 'l vagó).

.....

VIGILIA DE FESTAS

UNA PENSADA DELS DE L' ATRACCIÓ

—Ja ho sabeu, eh?... A cada foraster que arribi, li oferiu un parayguas.

UNA BANDA QUE VA D'UNA «BANDA» Á L' ALTRA

Pel mateix estil y classe d' aquest viatge de retorn, va sé 'l de fa quinze días y han sigut las excursions.

Per tot més pa que formatje; més mosquits que menjadors; y per tot arreu més pudas que no pas ayguas d' olor.

Lo qual, per xó, no es obstacle perque tots aquests minyons al sé aquí 'ns vulguin fer creure que á fora 's disfruta molt.

PEP LLAUNÉ

ESQUELLOTS

Confessém el nostre error.

Creyam, rectament pensant, que havent ja anat pel Juny á Zaragossa una comissió del Ajuntament y recordantse els nostres benemérits edils de que Barcelona ha tancat el darrer pressupost ab més de quatre milions de déficit, tindrían aquesta vegada el bon acert de agrahir moltíssim la carinyosa invitació del Sr. Paraíso y quedarse modestament á casa.

La corporació municipal, considerant sens dupte que, una volta entrampats, no ha de venir d' uns quants mils duros més ó menos, va dissentir de la nostra opinió, y per unánim acort resolgué anar per segona vegada á la sempre heroyca y excelentíssima ciutat, acompanyada aquest cop de cinch municipals de caball y de la banda de música.

Díu que 'ls zaragossans han aplaudit ab calorós entusiasme la seva rumbosa determinació... ¡Llástima que 'ls barcelonins no poguém fer lo mateix!

* *

Lo extrany es que, no tenint l' Ajuntament consignació pera sufragar els gastos d' aquest viatge, hagi carregat las deu mil pessetas que ha de importar al capítol de imprevistos.

¿Qué 'ls costava d' anomenar las cosas ab el seu verda- der nom y treure 'ls diners del capítol de calamitats?

* *

Ara una petita aclaració, y prou.

La Publicidad, al donar compte de la sortida de's expedicionaris, deya, no sabem per qué, que la comissió de regidors havia marxat á Zaragossa acompanyada dels representants de *todos los periódicos de Barcelona*.

Permeti. Digui, si vol, que hi ha anat acompanyada dels representants de tots els periódichs *gorreros*; pero de tots en absolut, no es cert.

LA ESQUELLA, enemiga de divertir-se á costas del pobre poble, no hi ha anat.

Encare hi ha classes, mestre.

Certament, son horrosas las historias del temps de la guerra carlista que, pera entreteniment dels seus lectors, explica cada día *la Gaceta del Celeste Imperio*.

Pero... y d' alló d' apostarse en temps de pau uns quants homes á la carretera d' Hostafranchs y, á favor de la obscuritat de la nit, disparar á sanch freda una pluja de tiros sobre uns ciutadans pacífichs que van á un *meeting* de propaganda, ¿qué me 'n díu el sensible *Progreso*?

Vaja; perque 'ls del *Sindicato de Iniciativa* no puguin dir que no 'ls ajudém en res, reproduhim el següent avís que trobém en un diari local:

«La Junta de festejos advierte la conveniencia de que al presentarse á recojer los boletines de suscripción no se entregúe dinero á ningún comisionado, pues de ello sólo se encargan la Junta permanente y el cajero.»

Quedan, donchs, advertits els nostres lectors. Si 'ls ve la ocurrencia de firmar un *boletín*, el firman, y ja están llestos: res de donar ni un céntim á ningú.

D' entregar diners ja se 'n encarregan la Junta y 'l caixer.

Ben clarament ho díu l' avís transcrit.

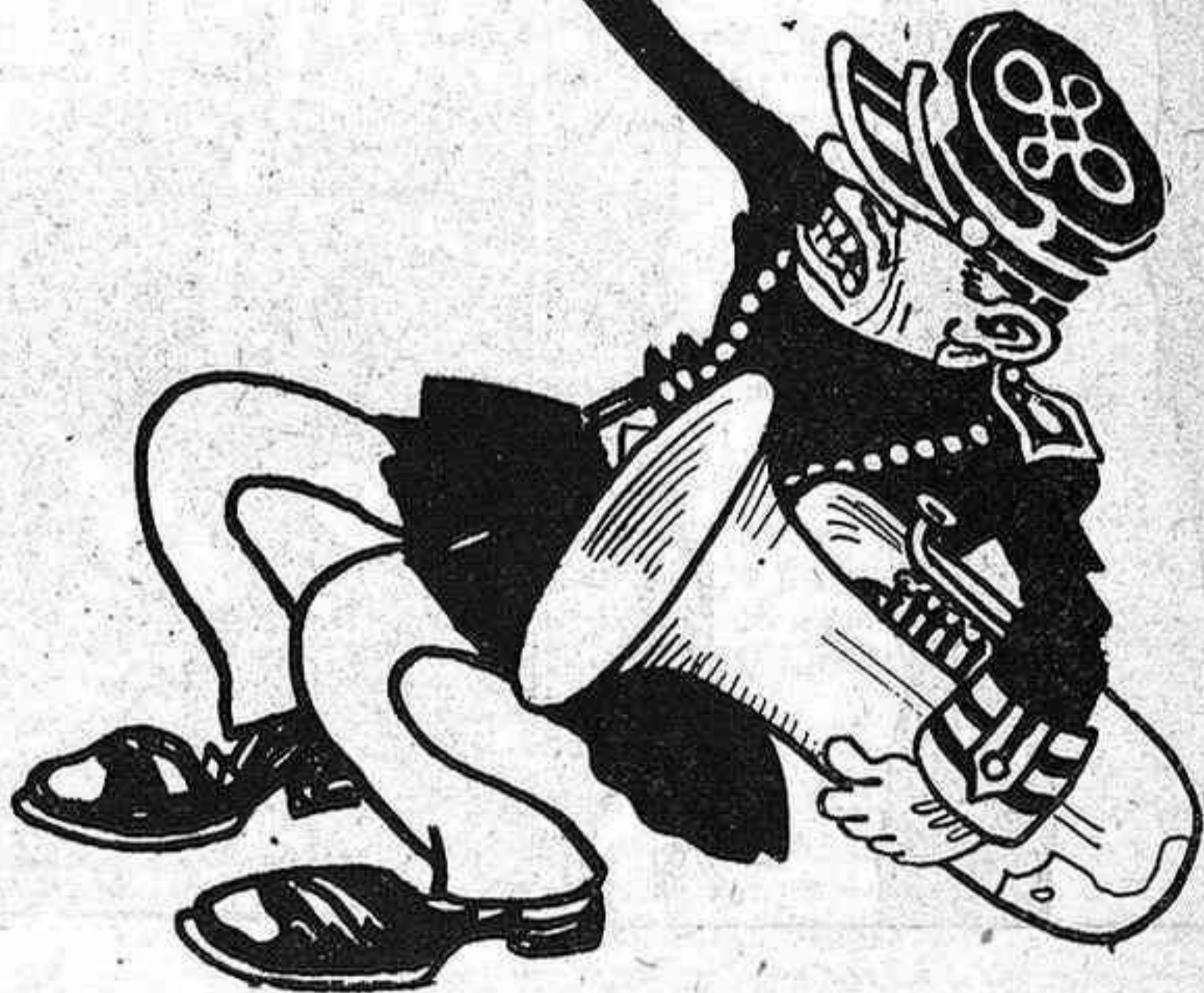
Un telegrama que lleigeixo en el diari del ex-emperador:

«Paris, 5. — Lerroux ha salido esta mañana sin novedad.»

Aquí hi falta una cosa.

«Sin novedad... en su importante salud.»

Els aconsello que s' esgarriñin.
¿Ja ho están?
Donchs, llegeixin!

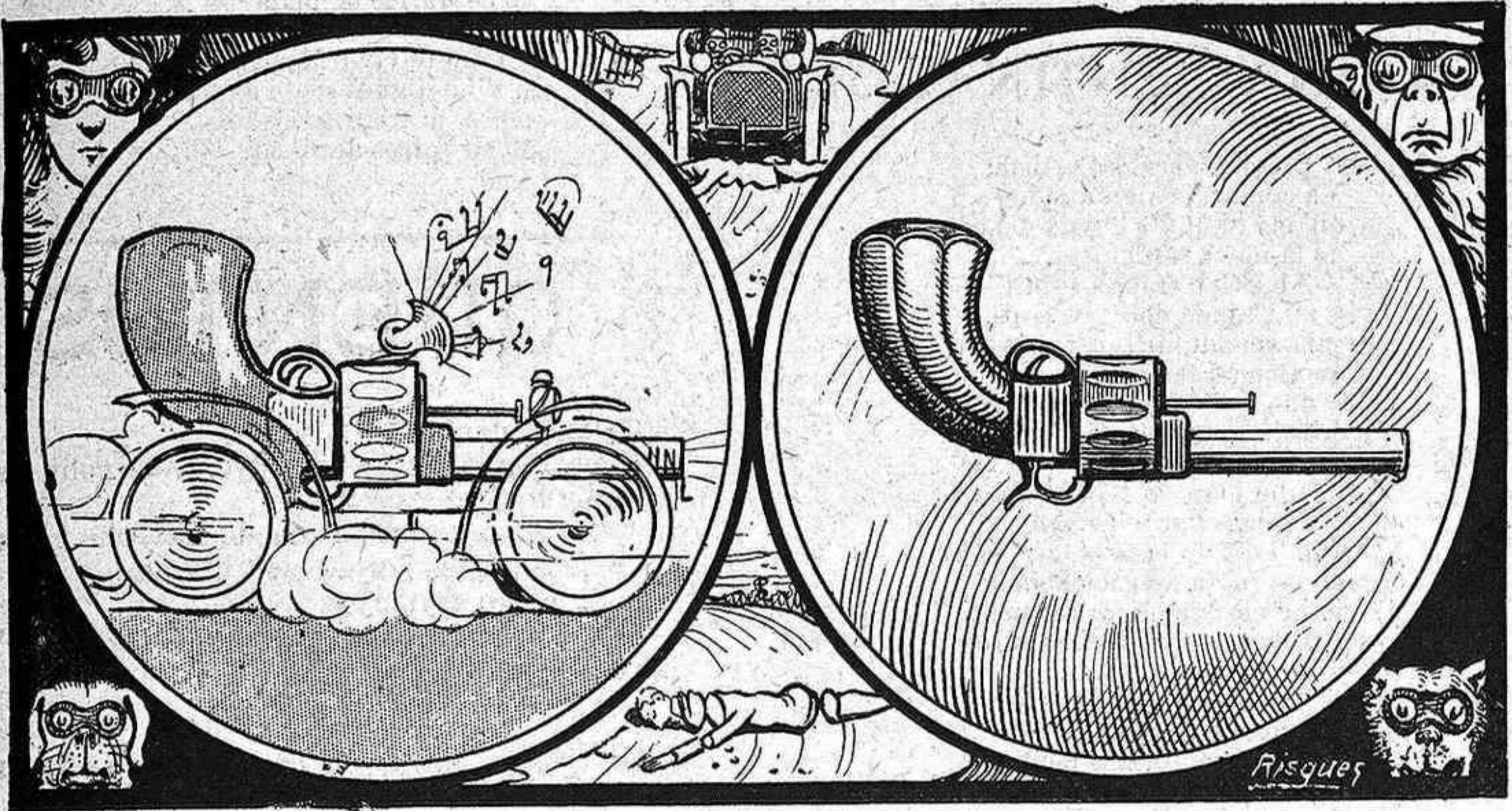

— Ens has de vení á sonar!...

— Per xó 't paguém!... — Ets ben nostral!...

— Fills meus, me dispensareu, pero primé es Zaragossa.

METAMÓRFOSIS DE CONSTANT ACTUALITAT

Si aquests trastos continúan atropellant als pacífichs tranzeunts...

«A causa de la boyra, ha encallat entre Tarifa y Algeciras un vapor inglés.

»Porta patent bruta. En una senmana hi ha hagut á bordo nou morts del cólera, cinch de verola y vintidos de peste bubónica.»

Lo que jo no m' explico es cóm diastre han pogut averiguarse aquestas fúnebres noticias.

Perque ¿volen dir que després de tanta mortaldat, encare al barco hi ha quedat algú pera donarne coneixement al públich?

¡Xim... xim!..

Aparéixer dissapte á la Rambla els primers trastos destinats á n' aixó que 'l *Sindicato de Iniciativa* 'n díu festas y posarse á ploure, va ser tot hú.

A nosaltres no 'ns sorprén.

Ni á la gent de fora tampoch.

Els pagesos d' aquests encontorns, quan á mitjos de Setembre veuhen que plou, desseguida 's posan á riure y preguntan, mirant cap ensá:

—¡Ayay!.. ¿Que fan festas enguany á Barcelona?

Ara sí que veig clarament que el *Faro*, á pesar de sortir á Madrid, víu, com solen dir ells, en *Babia*.

«S' ha explicat al públich—díu el citat periódich, parlant de la qüestió dels *sevillanos*—las diferencias que s' observan entre 'ls bons y 'ls dolents, pero—y ara copió textualment—*nadie se ha encargado de referir á la gente cómo se hace un duro.*»

¿Han vist candor?

¿Quína necessitat hi ha d' anar á explicar á la gent cóm se fa un duro, desde 'l moment que á Espanya casi tothom ne sab fer?

¿No s' ha enterat el *Faro* de las numerosas fábricas que per tot arreu se 'n están descubrint?

Induptionablement, del programa de las próximas *peñas*. l' únich número que val una mica la pena y el en que hi tenen més confiança els seus organitzadors es el titulat *Coso Iris*.

Efectivament; pot ser aquést un festival ben lluhit, sobre tot si 'l secundan las *Pagesas* ab els seus vestits y els *Mirós* y *Trepats* ab las sevas ermillas.

Y que no 's desanimin els senyors de la «*Iniciativa*» que, en tot cas, de colors no n' hi faltarán á n' aquest *arch de Sant Martí* que 's celebrará al passeig de Gracia.

O sinó, aném contant: Els de la *Comissió*, com que no

...els pacífichs tranzeunts s' haurán de determinar á suprimils'hi las rodas.

las podrán haver, dirán que son *verdás* y suarán la gota *negra* al veure qu' en totas las cosas els hi surt la *grogor* del llautó. Entretant els *badochs* se quedarán *blaus* y á Barcelona li pujará la *rojo* á las galdas...

¿Volen un «*Coso*» més *iris*?

Un ciudadá barceloní 's dirigeix á un grupo de profesores dels de la *cobla* de 'n *Sadurní* y, tocant á un d' ells suaument de l' *espatlla*, li pregunta:

—Dispensi: ¿No es veritat que son de la *Banda Municipal*, vostés?

—No senyor, respón el músich, cremat. ¿No veu que á tot arreu ens sollicitan y á tot arreu ens envían. Avans sí que ho eram de la «*Banda Municipal*», pero ara... som de totas las *bandas*.

—¿Qué tal *Munich*?—l' altre día á n' en *Cambó* li van dir.

Y ell respongué ab entusiasme:

—Oh, *Munich*!... es molt *munich*!

Pera las próximas festas de la *Mercé*, s' assegura que son molts els carrers quins vehins se proposan fer grans festeigs pel seu propi compte.

Aixís hauria de ser: verdadera autonomia.

Y cadascú, las festas, que se las fassi á casa.

Nosaltres ja ho tením pensat:

Gramofón á la galería y una cindria á baix al pou.

Cassat al vol:

—Sabs la meva dona?... Ara se 'm torna *cleptomana*... Té la manía d' afanar tot lo que veu... No pot entrar á una botiga, que no se 'n endugi d' amagat una tontería ó altra...

—¿Per qué no la fas mirar per un bon metje alienista?

—Oh, ja ho he fet... Pero el metje encare l' ha acabada d' esguerrar.

—Y aixó?...

—Li va dir qu' era debilitat... y que tot sovint *havia de pendre alguna cosa*.

Dos amichs s' han trobat á la *Plassa de Catalunya*.

—Tócala, que demá marxo.

—Ah, sí?

—Vaig á passar uns quants días al meu poble.

—Ditxós de tú, noy!... creu que t' ho envejo de debó!...

—Que vols dir que no ho podrías fer tú també?
—Jo? no! No veus que soch fill de Barcelona!...

A UNA PENTINADORA

Escolta, excelent artista:
Va contarme algú que ho sab
qu' ets tú quí 's cuyda del cap
de la meva sardanista.

Ab el teu treball subtil
y ab l' ajuda dels postissos,
sabs aconduhirli 'ls rissos
de manera tan gentil,
que si 'l cor m' omple de goig
á tú 's deu, pentinadora;
com també n' ets tú l' autora
de que jo m' hi torni boig.

Sápigas tan solzament
que 'l que fa la teva ciencia
ab un' hora de paciència,
jo ho desfaig en un moment.

Mes aixís y tot, t' admiro;
y ho faría en absolut,
si 'l que jo may he pogut
poguessis tú conseguirho.

La meva ninfa 's pentina,
tant si neva com si plou,
de cada deu díes, nou;
y el seu caparró de nina
de cabells róssos y fins,
ves si més tart ó més d' hora
tal com li arreglas de fora
li pots adobar de dins.

Creu que si 't veyas ab cor
d' obrá aquest miracle... ¡ay, ratal
no cobrarías en plata
ni foras pagada ab or.

Cóm te voldría pagar
si t' ho digués sense embulls,
potsé 'm treurías els ulls
ab els ferros de rissar.

P. LL.

QÜENTOS

En un restaurant.

El parroquiá, qu' es un senyor molt polit, crida al
mosso y li diu á l' orella:

—Un' altra vegada, avans de servirme, renteuvos
las mans, que les porteu molt brutas...

—El mosso extranyat:

—Ay, ay ¿de las meas mans se queixa?... Vegés
las del cuyner!

Un criat, al entrar en condicions ab un subjecte,
exclama:

—Si no li sab greu, cada vegada que l' anomeni,
li daré el tractament de senyor marqués.

—Pero si jo no soch noble...

—No hi fa res... Pero aixó 'm donará certa impor-
tancia..

UN BARCELONÍ INDIGNAT

—Y vol dir que, en nom de la decencia urbana, no se 'l podria fer retirar de la vía pública?
—Imposible... Está protechit por el Excelentísimo Achuntamiento.

MORTA PER ABANDONO Y ARRENCADA EL DIA 2 DEL PRESENT MES

L'ALZINA DEL PASSEIG DE GRACIA

Filla de les montanyes, ¿qui t'ha plantada aquí a la vora d'un passeig i en mig de l'aixamplament de la ciutat? Ben segur que ningú. Ets un record de les antigues boscuries que baixaven del Tibidabo, una borla del seu mantell de satí verd que arribava fins aprop de la mar. La Providència t'ha deixada en mig de la Barcelona pera recordar-li que fou un prat, com els empresaires de les vies ferrees deixen un montorull de terra de cada desmunt com a testimoni de la feina feta, que diu als viatgers: «mireu aont erem i aon som».

Més, no t'anyores aquí tota sola? No trobes a faltar les teves germanes que estan lluny d'aquí, a l'altra banda de Collcerola o del Montseny, renyides amb aqueixa civilització que t migra, t'esca-nyoleix i et deshonra?

¿No anyores aquelles immenses ramades d'ovelles que davallaven mandrosament de la collada, com una congesta que esquitlladiga rossola i camina envers la plana? Elles cercarien la teva ombra amparadora i el teu patriarcal redós, i amb llurs bèls planyivols te donarien el «grans mercès».

¿No anyores aquells pastors que semblaven fets de la teva fusta, amb els esclops ferrats als peus, amb la barretina al cap i coberts amb la samarra feta de la pell del bestiar de llana que pastura? Allà tu fores la llur amiga i confidenta; tu ls faries de casa, tu n series la llar. En les llargues i adormidores pluges de l'hivern tu ls faries de sopluig; i en els temperis de l'estiu els serviries de parallamp i de cabana, mentres ells, acurrucats, passarien el rosari, o de genolls en terra demanarien misericòrdia a l'Altíssim.

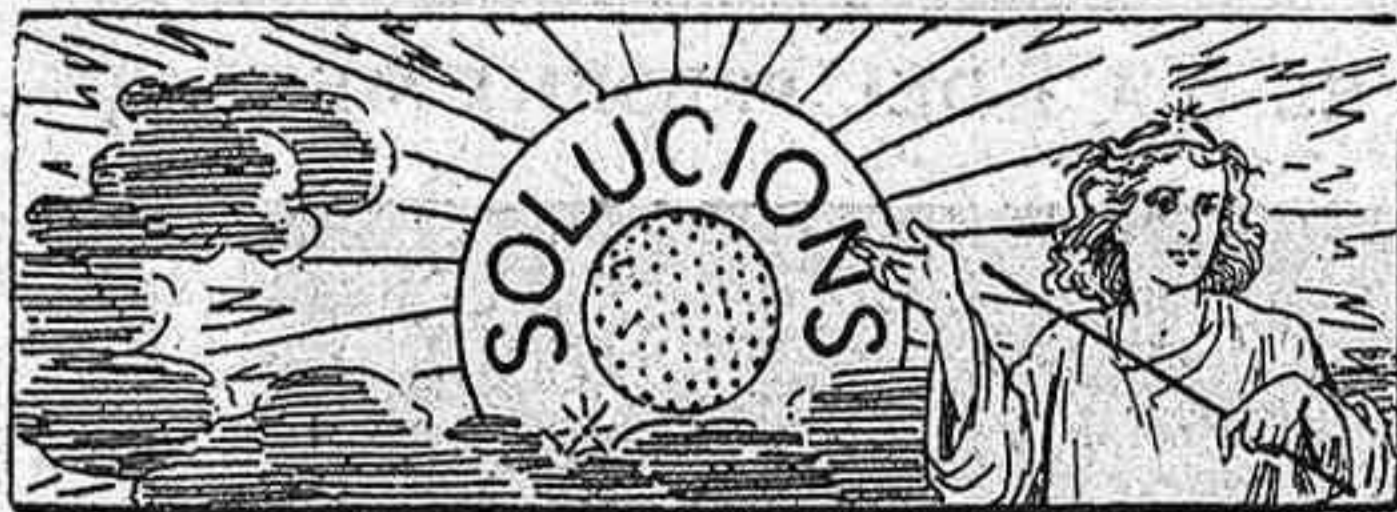
Pobra filla de l'afrau, ¿com t'avindrás tu a la tirànica moda ciutadana? Aquí tots els arbres, inclinant el cap una vegada l'any al llenyataire, com les ovelles a l'estisora del tonedor, se deixen tondre i expurgar dels brots sobrats o no sobrats, per la destal crudel. Aquí no s permet que un branquilló pugi més que l'altre, ni que un arbre aixequi la cresta del seu cimeral o extenga ls braços de ses branques més que l'arbre veí. Aquí no s permet que ls arbres tinguin grops o berrugues, ni que prenguin males jeies impropies dels arbres civilitzats del jardí.

I tu, bosquerola com ets, ¿sabrás seguir punt per punt totes aqueixes molestoses etiquetes? I, si les sabessis seguir, ja podria amb la teva enverdida cabellera la podadora, que es la pinta de l'expurgador? Arbre montanyenc, ja sabrás formar entre ls arbres de viver? Almogaver indomit, ja sabrás posar-te de filera amb aqueixa tropa de platanes, novella, polida, endiumenjada i fatxendera?

Tots aqueixos atletes de parada han sigut i són encara criats amb biberon: cap d'ells beu, com tu, la llet i la força de la mamella de la mare terra; i ¿tu t resignaras a abeurar-te, com ells, amb l'aigua d'una manguera? La manguera que t'hauria de regar a tu es la dels núvols, es la del temporal que trona, udola i llampega baixant dels Pireneus. ¿Quina saba trobaras tu en aqueix passeig empedreit i arenivol? Ton camp es un altre: es un vessant de montanya on pugues enfonsar les arrels fins a les entranyes de la terra. El regueró que hauries de veure als teus peus es un xaragall cobert d'espessa verdica; els seients que hi hauries de tenir són els marges herbosos; tos veíns haurien d'esser els penyalars i les cingleres. A tu no t convenen pas els aires pestilents de la ciutat: respiraries millor a l'aire lliure de l'ubaga. Allí ten farien d'afalacs els tramontans de tres dies! Ten dirien de coses les llevantades de vuit dies i vuit nits! Allí la tempesta escabellada t breçaria entre sos negres braços i el rufol torb te cantaria la non-non com una mare a un noi de quatre mesos que s'adorm.

Aquí sempre seras una forastera, una extranya, un arbre de res, mirat de reüll per tots els partidaris de la simetria i de l'uniformisme. Aqueixa costum que tens de guardar les fulles d'un any per l'altre, aquí no es seguida per gairebé ningú. Si vols que t'ho diga clar, això fa pobre. Aquí ls arbres menys luxosos, fins els més estalviadors, estrenen un vestit de fulla verda i flamanta cada primavera, i ells mateixos faran córrer que no tens sinó un trajo pera presentar-te al public. Això d'esser jove a cent anys, això de no envellir mai, aquí tampoc s'estila entre ls arbres. Els del Passeig fan com els homens que van amunt i avall de la teva ombra: viuen depressa i corrents, i a vinticin anys són vells, i a trenta són decrepits. Tu arribes a la vida ara tot just, i quantes vegades els veuges canviar en aqueixa via? Quantes els veuras canviar encara si t deixen envellir? Més si creixes gaire, si aixamples gaire ta copa, no t deixaran pas morir de vellor: te faran la corretgeta.

JACINTO VERDAGUER

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.^a XARADA.—*Ca-ta-ri-na.*
- 2.^a ANAGRAMA.—*Ramira, armiri.*
- 3.^a ROMBO.

M
N A S
M A Y E T
S E T
T
- 4.^a ACENTÍGRAFO.—*Manya, manyd.*
- 5.^a TARJETA.—*El pati blau.*
- 6.^a CONVERSA.—*Fila.*
- 7.^a GEROGLÍFICH.—*Si beus de més, te farà mal.*

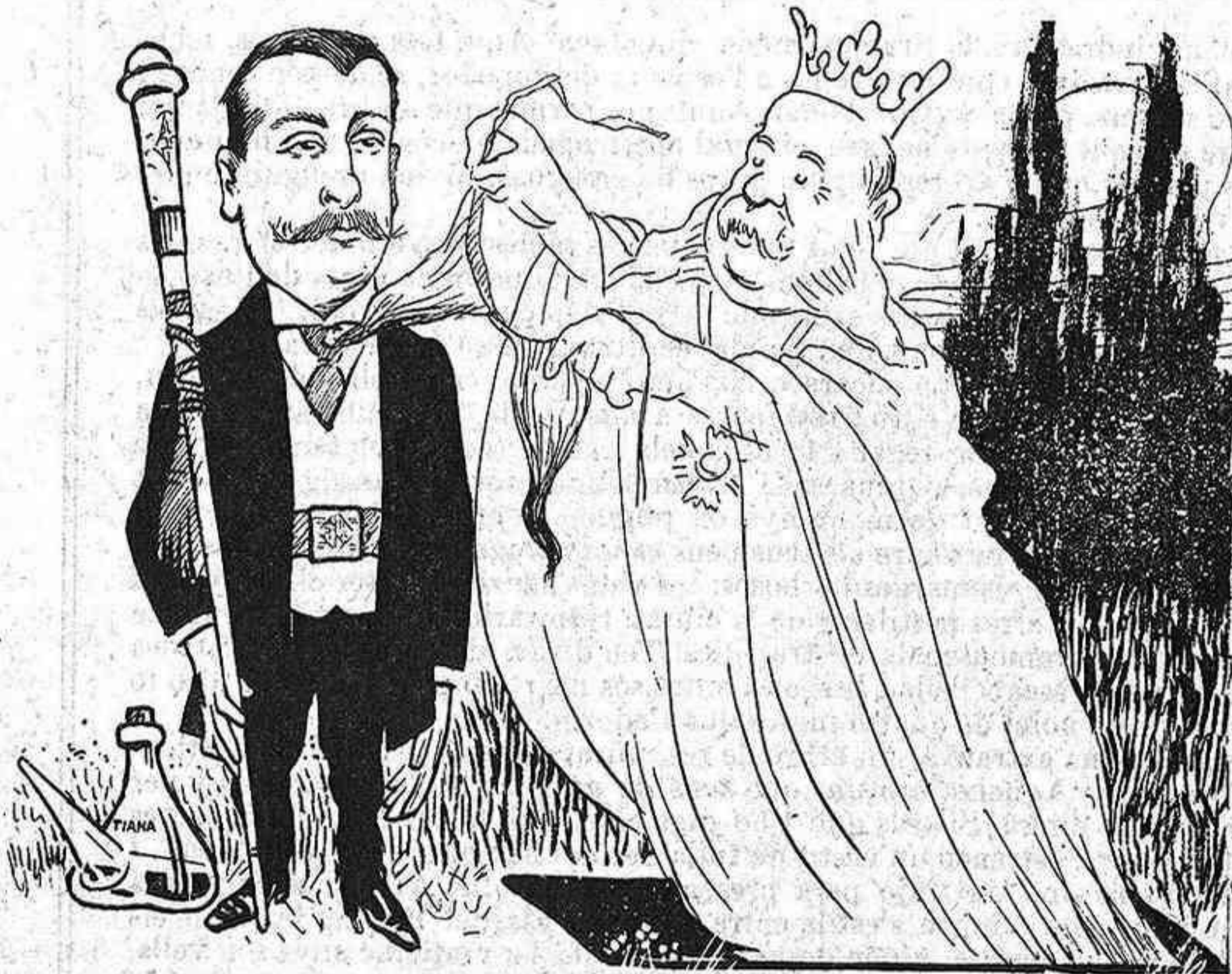
XARADAS

I

SOBRE LAS FESTAS.—CARTA A UN AMICH

Estimat Francisquet: Un cop llegida ta postal en la qual consell demanas si pots baixar ó no aquí á Barcelona per veure aquestas festas que 's preparan, t' haig de *dos*, Francisquet, que no t' apuris; *quart* festas que aquest Sindicat... de *ganas*

DON FRANCISCO Á DON ALBERT

—Primeras pedras, viatjes, discursos, tiberis, visitas á las esquadras... ¡Molt bé, noy, molt bé!... No més te falta una cosa. Pósat aquestas patillas, y serás un Rius y Taulet fet y pastat.

vol fer per la Mercé, no serán festas, será una colecció de pasteradas més dignes de un poblet ó una vileta que de una gran ciutat ab guardia urbana, fins pera evitar cosas *tot y tontas* l' Ajuntament, y en primer lloch l' arcalde se 'n ha rentat las mans; pro porque callin els dona uns quants diners perque á la Rambla hi afegeixin més llums, ves que te 'n sembla, y ¡tants que n' hi ha de llums de un cap al altre!

D' espectacles que tinguin *quarta-inversa* no n' hi trobarás cap en el programa; el que farà més tró, será sens dupte el concurs de pebrots y de tomátechs; pro encare no se sab ahont té de ferse ni tenen prou pebrots ara com ara.

Ja veus, doncas, que mentres no *tres-prima* el mal que aquí pateixen certas classes de volguer fer grans festas sense solta, val més viure tranquil y estarse á casa.

No obstant, si ganas tens de vení á véurelas no vull á n' el teu gust posar obstacles; pro ja t' escriuré avans, quan tot estigui y no hi falti ja res per acabarse que penso que será d' aquí tres mesos. Llavors podrás venir... y hasta entornarten.

A. S. MATRÁS

II

Hu es vocal; *dos* consonant; vegetal, *tersa* al revés, y si 'l lector va rumiant veurá que insecte el *tot* es.

UN PERETALLADI

ANAGRAMA

Un home ab gran desespero á prop del *total* del Parch se clavá un tiro á la *tot* y va caure ensagrentat.

A. ROCA COLL

MUDANSA

Un *total* del més trempats que per murri ningú 'l guanya, va demaná al taberner que li dés un *tot* de canya.

MANEL B. FONTÁS

ROMBO

Substituhir els punts per llettras de manera que llegidas vertical y horisontalment, donguin per resultat: 1.ª ratlla: consonant; 2.ª: animal; 3.ª: prenda de vestir; 4.ª: peix; 5.ª: part del cos; 6.ª: nom de dona, y 7.ª: vocal.

MIQUEL SERRATS Y CAMPS

GEROGLÍFICH

V-SIII-II

TDBÍ

NOTA

TERRANOBA

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, OIm, 8

Tintas Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

EL CONSEJERO DE LOS ENAMORADOS

Libro indispensable á todo el que quiera sostener correspondencia amorosa.

Un tomo en 8.º

Ptas. 1

La Ciudad de Barcelona

➤➤ **GUIA LOP** ➤➤

ITINERARIOS PRÁCTICOS = **Ptas. 2**

LILLIANA

per APELES MESTRES

POEMA ILUSTRAT PER L' AUTOR

— — **Preu: 15 pesetas**

Edicions populars d'en **SANTIAGO RUSIÑOL**

ACABA DE SORTIR LA NOVA EDICIÓ DE

Anant pel món

Preu: 1 pesseta

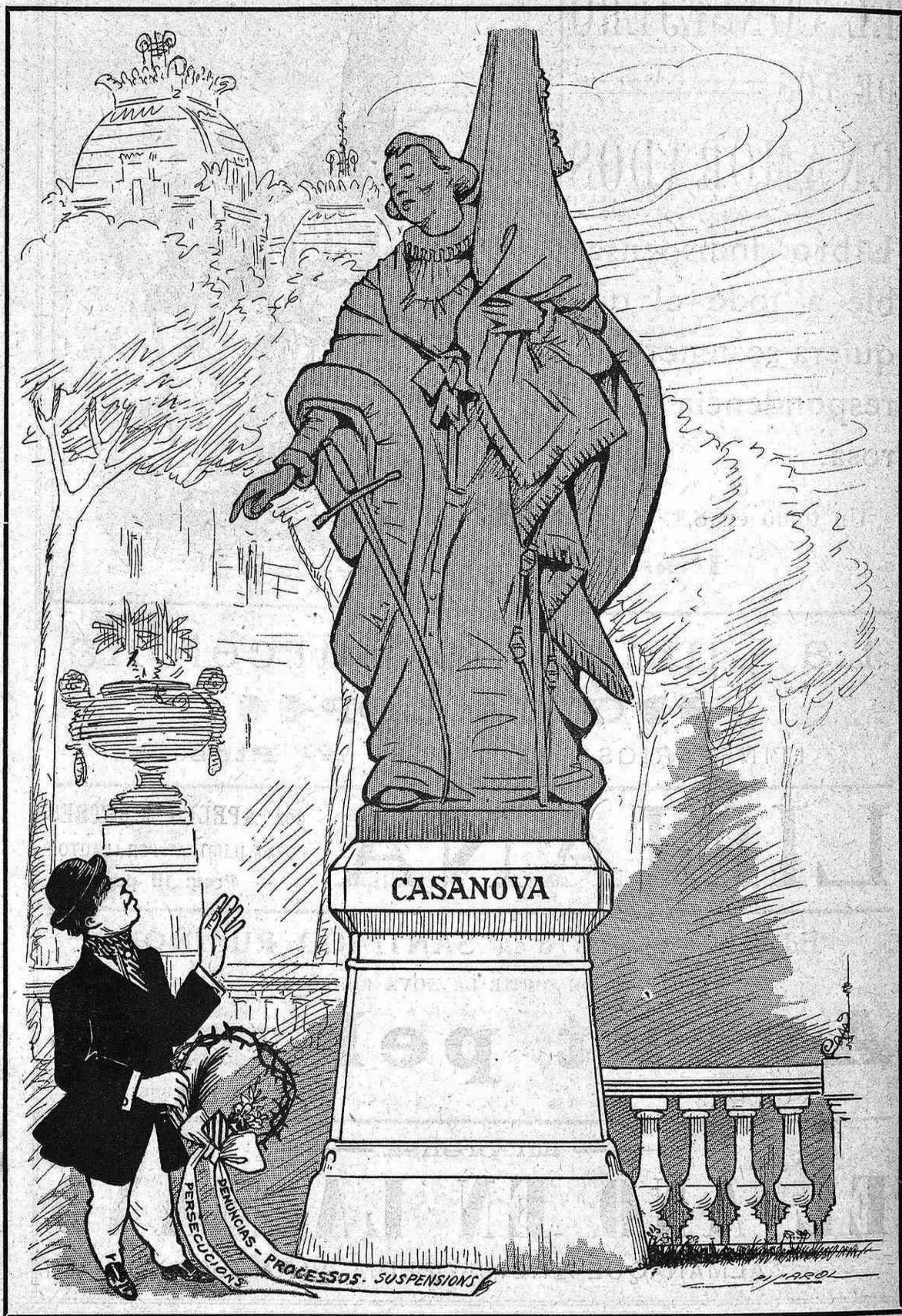
— **En prensa** —

EL AÑO EN LA MANO

ALMANAQUE-ENCICLOPEDIA PARA 1909

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, si no 's remet ademés un ral pera certificat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

AL HÉROE DE LAS LLIBERTATS CATALANAS

—Prénguin la bona voluntat, que aquest any abundan més las espinas que las flors!...